

Yrittäjyyspoliittinen ohjelma

2007

Rkp:n yrittäjyyspoliittinen ohjelma

1. Kannattavat yritykset – hyvinvointimme perusta

Yritystoiminta on hyvinvointimme perusta niin verotulojen kuin työllisyyden osalta. Meidän tulee toimia yrittämisen edellytysten parantamiseksi. Tavoittemme on luoda yrittäjyydelle myönteinen yhteiskunta, jossa yritykset ovat elinvoimaisia ja kannattavia. Yritysten kokonaistyövoimasta 62 prosenttia työskentelee pienissä tai keskisuurissa yrityksissä. Vuodesta 1995 lähtien syntyneistä uusista työpaikoista 75 prosenttia on näissä yrityksissä.

Suomessa on 232 000 yritystä. Yli puolet niistä on yhden hengen yrityksiä. EU:n käyttämän jaottelun mukaan alle 10 työntekijän yritykset ovat mikroyrityksiä, 10–50 työntekijän yritykset pienyrityksiä ja 51–250 työntekijän yritykset keskisuuria yrityksiä.

Pk-yritysten kasvupotentiaalilla on keskeinen asema uusien työpaikkojen luotaessa, mistä syystä näiden yritysten toimintaedellytyksiin pitää kiinnittää erityistä huomiota.

2. Tarvitsemme lisää yrittäjiä – yrittäjyys houkuttelevammaksi!

Meidän tulee muuttaa mielikuvamme yrittäjyydestä. Yrittäjyyttä ei pidä mieltää palkkatyön vastakohtaksi. Yksilön on työurallaan voitava toimia yhtäaikaa ja vuorotellen yrittäjänä ja palkansaajana, ja tämä pitää huomioida sosiaalietuuksia kehitettäessä.

Kynnys ryhtyä yrittäjäksi on edelleen liian korkea. Tänä päivänä yksilön sosiaaliturva heikkenee liikaa hänen siirtyessä palkkatyöstä yrittäjäksi. Vaikka yrittäjän sosiaaliturvaa on viime vuosina osittain parannuttakin, paljon on vielä tekemättä ennen kuin yrittäjän asema vastaa palkansaajan. Yrittäjän sosiaalista turvaa tulee kohentaa edelleen sairastamisen, vanhemmuuden, työttömyyden ja eläkkeen osalta.

Palkansaajana työskentelevällä yrittäjällä perheenjäsenenä täytyy olla sama oikeus toimeentulotukeen kuin muilla palkansaajilla.

Yrittäjäksi ryhdyttäessä ensimmäinen kysymys on kuinka alkuvaiheen toiminta rahoitetaan. Saattaa kulua aikaa ennen kuin yrityksellä on tuloja ja tulos alkaa olla positiivinen. Hyvä liikeidea riittää harvoin yksinään lainan saamiseksi ilman reaali-vaikkuuksia. Tulee kehittää eri vaiheissa olevien yritysten riskirahoitusta. Aloitus- ja riskirahoitusta tarjoavien tahojen välillä tarvitaan parempaa koordinaointia. Myös liikeideoiden kelvollisuutta arvioivaa asiantuntevasta tulee koordinoita paremmin.

Yrityksille lankeavat viranomaismaksut nousevat koko ajan. Liian suuri osa yrittäjän ajasta kuluu byrokraatiaan. Verotus ja

työlainsäädäntö ovat vaikeasti tulkittavia kokonaisuuksia, joiden hallinta on hankalaa ilman erityiskoulutusta ja asiantuntijan apua. Tämä syö varsinkin pk-yritysten voimavaroja, ja lainsäädännön tulee laajemmalti huomioida tämän yrityskategorian realiteetit. Pienet yritykset tarvitsevat yksinkertaisia pelisääntöjä.

Yrityshautomoilla on tärkeä rooli antaessaan kattavaa neuvontaa aloittaville yrityksille, ja niillä on myös keskeinen asema akateemisen yrittäjyyden edistämässä.

Yrittämisen on oltava kannattavaa – riskin ja voiton suhteen pitää olla paremmin tasapainossa. Osakeyhtiö on ainoa yritysmuoto, jossa yrityksen ja perheen talous voidaan pitää erillään.

Toimenpiteitä joilla yrittäjyys saadaan houkuttelevammaksi

- Tarvitaan asennekasvatusta yrittämisen ja yrittäjyyden merkityksestä yhteiskunnalle – yrittämiseen ja yrittäjyyteen kiinnitetään huomiota opetuksessa, myös perusopetuksessa.
- Jatketaan yrittäjien sosiaaliturvan parantamista.
- Kehitetään eri vaiheissa olevien yritysten rahoitusta, kuten startti- ja riskirahoitusta.
- Parannetaan alku- ja riskirahoitusta tarjoavien tahojen välistä koordinoitua.
- Valtion voimavaroja pitää käyttää erityisesti pienyrityksille tarkoitettujen takuuinstrumenttien ja helposti saatavan riskirahoituksen kehittämiseen.

Tarvitaan nykyistä useampia vaihtoehtoja.

- Byrokraatiaa pitää yksinkertaistaa kansantaloutta suuremmin rasittamattain. yhden luukun periaatetta noudattaen.
- Yritysneuvontaa tulee kehittää parantamalla alan toimijoiden yhteistyötä.

3. Verotus

Henkilö, joka omistaa yrityksen tai osan siitä, mieltää verotaakkansa kaikkien maksamiensa verojen kokonaisuudeksi. Vuoden 2004 pääoma- ja omaisuusverotus uudistuksen myötä pörssin ulkopuolisesta yhtiöstä nostettua osinkoa kertaverotetaan tiettyyn määrään asti. Osinkojen verotuksen madaltaminen on tavoiteltavaa, ei vähiten kotimaisen omistuksen turvaamiseksi. Kokonaisverotus laski hieman vuoden 2004 verouudistuksessa yhteisöveron alentamisen myötä. Toisaalta verotus kiristyi suurilla yritysomaisuuksilla omaavilla yrityksillä samoin kuin pienillä pienpääomaisilla osakeyhtiöillä.

Suomen verojärjestelmän luonteeseen kuuluu tuloverotuksen progressiivisuus. Ankarat marginaaliverot ja korkeat sosiaaliturvamaksut vähentävät kiinnostusta erityisesti matalapalkkatyöhön. Tuloverojen kevennys pienentää myös yrittäjien verotaakkaa. Yrittäjien tuloista verotettiin 80 prosenttia tuloverojen kautta vuonna 2004. Yritysten kilpailukyky paranee, jos tuloveroja pienennetään.

Verolainsäädännöstä on tullut pykälävii-dakko. Tavalliset yrittäjät eivät voi hallita kaikkia poikkeuksia ja erityissäännöksiä, vaan useimmat tarvitsevat asiantuntija-apua. On huolestuttavaa, että verolainsäädännöstä on tullut niin mutkikas, että tarvitaan asiantuntijan apua sen ymmärtämiseksi.

4. Elinvoimaiset yritykset – elinvoimainen kunta

Tulevaisuudessa elinkeinopolitiikka muotoutuu toimintaympäristössä, joka poikkeaa huomattavasti aikaisemmasta. Suomen kunta- ja palvelurakenne on muuttumassa voimakkaasti. Kuntien rooli organisaattoreina, rahoittajina ja palvelujen tuottajina pitää arvioida uudelleen, jotta tarpeelliset uudistukset voidaan toteuttaa.

Kunnat ovat merkittäviä toimijoita kotimaan markkinoilla. Vuonna 2003 kuntien kokonaiskäyttömenot olivat noin 29 miljardia euroa, josta 10 miljardia oli varattu tuotteiden ja palvelujen hankintaan. Tulevina vuosina erityisesti palvelujen ostot tulevat lisääntymään.

Tästä on usein moninkertaista hyötyä uudelle yritykselle, koska sen ensimmäinen asiakas on monasti yleishyödyllinen organisaatio. Kunnilla on tässä suhteessa mahdollisuus tukea valinnoillaan paikallisia yrittäjiä.

Julkishankinnoissa pitää ajatella kokonaisyötyä. Ei tule tuijottaa pelkkää hintaa. Vaihtoehtoisissa pitää huomioida myös

oman kunnan työttömyystilanteen aiheuttamat menot. Tarjouskilpailuissa kunnallinen yritys voi usein tarjota arvonlisäverotomaan hintaan, kun taas yksityisyri-tysten on sisällytettävä tämä vero hintoihinsa. Tämä vääristää kilpailua.

Toimenpiteitä

- Kunnilla on oltava ajantasaiset elinkeinopoliittiset ohjelmat, jotka laaditaan ja päivitetään yhteistuumin paikallisen elinkeinoelämän kanssa
- Tulee ottaa käyttöön järjestelmä, jonka avulla voidaan ennakkoon arvioida kunnallisten päätösten vaikutukset yritysten toimintaan
- Yritysystävällinen elinkeinopolitiikka on omiaan luomaan kunnalle myönteinen imago ja tarjoamaan mahdollisuuksia kehittää vaihtoehtoisia palvelujen tuotantomalleja.
- Seudun elinkeinoelämän kehittäminen vaatii hyviä liikenneyhteyksiä
- Maakuntakeskukseen pitää olla ajanmukaiset rautatieyhteydet. Vaasa, Suomen ainoa maakuntakeskus vailla sähköistettyä junayhteyttä, tulee liittää valtakunnalliseen sähkörautatieverkostoon
- Pienyrityksille on annettava mahdollisuus tehdä tarjouksia. Suurmittakaavainen hankinta johtaa yksipuoliseen tarjontaan, joka saattaa osaltaan köyhdyttää maaseutua.

5. Sukupolven- ja omistajanvaihdosten helpottaminen

Suomen ikärakenne on sellainen, että tarvitsemme kymmeniä tuhansia uusia yrittäjiä jo pitääksemme olemassa olevat yritykset toiminnassa. Yhä useammat yritykset lopettavat, koska jatkajaa ei ole. On erittäin tärkeää rekrytoida uusia yrittäjiä.

Omistajan vaihtuessa pitäisi myös verotuksessa huomioida tilanteet, joissa yrityksomaisuus vaihtaa omistajaa tavallisen yrityskaupan yhteydessä, esimerkiksi yrityksen työntekijän ryhtyessä tämän omistajaksi. Tällaisten kauppojen verotusta tulisi keventää. Sekä leimaveron että myyjän luovutusvoiton osalta voitaisiin nykyistä enemmän lieventää verotusta tai antaa siitä vapautus. Tällaisin toimin voitaisiin alentaa yrityskaupan kokonaishintaa ja helpottaa rahoitusta.

Toimenpiteitä omistajanvaihdosten helpottamiseksi

- On tärkeää kehittää neuvontapalveluja yrityksille, joilla on edessään sukupolvenvaihdos, koska näiden yritysten määrä kasvaa (lähitulevaisuudessa noin 8000 yritystä vuosittain)
- Perintö- ja lahjaverosta on luovuttava.

6. Yritysten kansainvälistyminen ja vienninedistäminen

Yritysten kasvun ja kansainvälistymisen edistäminen on aktiivista työvoimapolitiikkaa. Kansainvälisille markkinoille lähteminen on luonnollinen osa yrityksen kasvupolitiikkaa. Yrityksen lähtiessä uusille markkinoille suurimpia ongelmia on löytää jakelukanavat ja ulkomaiset yhteistyöpartnerit. Suomessa on kehitetty neuvontajärjestelmä, joka auttaa kansainvälistymisprosessin eri vaiheissa olevia yrityksiä. Yritykset eivät kuitenkaan tunne näitä palveluja erityisen hyvin, ja eri neuvontaorganisaatioiden välisessä yhteistyössä on puutteita.

Toimenpiteitä

- Eri kansainvälistymistä edistävien julkisrahoitteisten organisaatioiden yhteistyötä pitää kehittää
- Suomeen pitää saada lisää investointeja mm. luomalla vetovoimainen yritysilmasto
- Valtionbudjettiin tarvitaan lisävaroja vienninedistämiseen, erityisesti tukia yksittäisten yritysten ja yritysryhmien kansainvälistymiseen.
- Rahoitusta yritysten kansainvälistymiseen tulee kehittää
- Tarvitaan toimia palvelujen viennin lisäämiseksi.

7. Yrittäjyyskasvatus ja yrittäjäkoulutus

Yrittäjyyskasvatus luo pohjan uudennaiselle yrittäjyydelle ja yrittäjähengelle. Tilanteessa, jossa tuhannet yritykset ovat lähivuosi- na sukupolvenvaihdoksen edessä, on entistäkin tärkeämpää taata yritystoiminnan

jatkuvuus. Toimintaympäristön nopea muuttuminen asettaa korkeita vaatimuksia ammattitaitoisen työvoiman saannille.

Yrittäjyyden perusteet sisältyvät sekä peruskoulun että lukion opetussuunnitelmiin. Kaikissa peruskouluissa ja lukioissa annetaan yrittäjyyskasvatusopetusta vuodesta 2006 alkaen. Yrittäjyys sisällytetään eri oppiaineisiin ainekokonaisuutena. Ammattikoulutuksen puolella on yrittäjyys jo ennestään sisältynyt tutkintoihin. Aikuisille suunnatussa ammattikoulutuksessa vaaditaan yrityksissä suoritettavaa työharjoittelua. Ammattikorkeakoulut ovat sitoutuneet opettamaan yrittäjyyttä. Lukuisiin koulutusohjelmiin kuuluu pakollisia yrittäjyysopintoja. Yliopistojen panostus yrittäjyysopetukseen ja -tutkimukseen kasvaa voimakkaasti. Yrittäjätutkimus on hyvä tapa hankkia yrittäjän tarvitsemia taitoja.

Suomessa akateeminen loppututkimus on itsetarkoitus. Samaan aikaan meillä on puute ammattikoulutetuista. Ellei koulutus vastaa markkinoiden tarpeita, seuraa työttömyyttä. Niin naisten kuin miesten akateemista yrittäjyyttä tulee edistää.

Toimenpiteitä

- Yrittäjyys on sisällytettävä paikallisiin opetussuunnitelmiin
- Opettajien on voitava hankkia täydennyskoulutusta yrittäjyydestä
- Osana kuntien elinkeinopolitiikka yrittäjille tulee luoda edellytykset päivittää omaa osaamistaan.

8. Työmarkkinapolitiikka

Yritys luo työpaikkoja, jos se on menestyvä ja kilpailukykyinen. Palkkauskynnys on pienyrityksessä korkea. Samaan aikaan kun on työttömyyttä, yritykset kamppailevat työvoimapulan kanssa. Työntekijöiden saatavuus on erityisen suuri ongelma maaseudulla ja kasvukeskusten ulkopuolella. Ammattikoulutusta pitää kehittää vastaamaan paremmin työmarkkinoiden tarpeita.

Suomen Yrittäjillä on yli 90 000 jäsentä, ja järjestön pitäisi olla itsestään selvä osapuoli tulopoliittisissa neuvotteluissa Elinkeinoelämän Keskusliiton ja ammattiyhdistysliikkeen rinnalla.

Toimenpiteitä

- Suomen Yrittäjien edustajille annetaan oikeus osallistua tulopoliittisiin neuvotteluihin sekä palkkoja, veroja, työnantajamaksuja, työsuhdeturvaa, työeläkkeitä ym. koskevaan päätöksentekoprosessiin samoilla ehdoilla suuryritysten ja työntekijöiden edustajien kanssa.

